

Ali Smith

VIIDES
VUODEN-
AIKA

Kosmos

Ali Smith

VIIDES
VUODEN-
AIKA

Kosmos

Suomennos
Kristiina Drews

LAINAUKSET

E. E. Cummings: ”to start,to hesitate;to stop”,
kokoelmasta *E. E. Cummings Complete Poems, 1904–1962*,
W. W. Norton, suomentanut KD

Nathaniel Hawthorne: Tulipunainen kirjain,
suomentanut Aune Brotherus, WSOY 1945

Czesław Miłosz: ”Notatnik”, kokoelmasta *Druga przestrzeń*, 2002,
suomentanut Tapani Kärkkäinen

Pier Paolo Pasolini: ”Poesie Mondane”,
kokoelmasta *Poesia in forma di rosa, Garzanti 1964*,
suomentanut Hannimari Heino

Dylan Thomas: ”In the White Giant’s Thigh”,
kokoelmasta *The Collected Poems of Dylan Thomas:
The Centenary Edition* (Weidenfeld & Nicolson), suomentanut KD

Suomentaja on saanut tukea Suomen Kulttuurirahastolta.

Englanninkielinen alkuteos *Companion Piece*
Copyright © Ali Smith, 2022
All rights reserved

Suomenkielinen laitos © Kristiina Drews ja Kosmos 2024

ISBN 978-952-352-294-7

Kannen suunnittelu: Anna-Mari Tenhunen

***KOSMOS**

Painettu EU:ssa.

Nicola Barkerille ja Sarah Woodille
rakkaudella

Ikuisesti elävien lauhkea laakso.
He käyskentelevät vihreiden vetten äärellä. Rintaani he piirtävät
lempeän vastaanoton merkkejä ja sydämen.

CZESŁAW MIŁOSZ

Nyt kuovi huuda minut kumartumaan,
antamaan suuta heidän suunsa tuhkalle.

DYLAN THOMAS

Passiivisena kuin lintu joka näkee
kaiken lentäessään ja kantaa sydämessään,
taivaalla liitäessään, tietoisuutta
joka ei anna anteeksi.

PIER PAOLO PASOLINI

Olen sieluni pohjia myöten vihainen, että maapalloa
on vahingoitettu niin pahoin sillä aikaa, kun me olemme
pää pyörällä ihastelleet niin sanottuja sivistyksen ja
älyllisyyden monumentteja, vaeltaneet valheellisten
kulttuurisaarteiden holveissa. Tuntuu että oman elämäni arvoa
vähentävät ne työläävät vuodet, jotka vietin pätevätykseni
keskinkertaisten sepitelmien salatieteessä kuin konsanaan
ihminen, joka tietää kaiken mahdollisen jostain aikansa eläneestä
piirrossankarista tai televisiosarjasta. Murhe, jonka muut ovat
saaneet kantaakseen sillä aikaa kun minä ja kaltaiseni olemme
ahertaneet näissä puuhissa, painaa omaatuntoani rikoksen tavoin.

MARILYNNE ROBINSON

Vasara ja koura vakaa kaiken taiteen laadun takaa.

MOTTO, LONTOON SEPPIEN KILTA,
WORSHIPFUL COMPANY OF BLACKSMITHS.

Saat valita

'Ello 'ello 'ello. Mitäs tämä nyt on olevinaan?

Äänessä on Kerberos, muinaisen mytologian julma kolmipäinen koira (yksi 'ello per pää). Tarinan mukaan Kerberos vartioi vainajia Manalan porteilla varmistaakseen, ettei kukaan pääse pois. Sillä on erittäin terävät hampaat, sen selässä heiluu harjana käärmeen päitä, ja se puhuu samanlaisella äänellä kuin hahmot englantilaisissa music hall -hupailuissa, roolina ilmeisesti kelpo brittiläinen bobby, mikä on vanhanaikainen sana ja tarkoittaa poliisia.

Tämä brittipoliisi edustaa kuitenkin nykyaikaa, tuoreinta turmeltunutta yksilöpäivitystä, ja hän on ylittänyt Styksjoen ja saapunut Manalan portille esittelemään Kerberosin päille hauskoja valokuvia itsestään ja muista univormuasuisista tekemässä hauskoja juttuja kuten näyttämässä voitonmerkkiä oikeiden murhattujen ihmisten ruumiiden äärellä ja

lisäämässä hauskoja rasistisia/seksistisiä kommentteja kuviin joissa ruumiita näkyy ja joita hän on levittänyt sen hauskan poliisisovelluksen kautta jota hän ja hänen kaverinsa nykyään käyttävät, tässä union-jack-poikien maassa herran vuonna kaksituhatta ja kaksikymmentäyksi, jona tämä tarina – joka alkaa siitä että minä istun eräänä iltana olohuoneen sohvalla, tuijotan tyhjiyyteen ja kuvittelen eräiden mielikuvituksen ja todellisuuden pelottavien piirteiden kohtaamista – tapahtuu.

Kerberos ei kohota edes kulmakarvaansa (vaikka voisi kohottaa yhtäkkiä kuutta jos tahtois). Tämä on niin nähty. Kasvakoot ruumisröykkiöt, sekaan mahtuu ja pidot paranee tässä surupukuisten ihmisten maassa, jossa meidät on painostettu elämään niin kuin tämä ei muka olisi surupukuisten ihmisten maa.

Tragedia versus farssi.

Onko koirilla kulmakarvat?

Joo, Sand, koska mytologiassa todellisuuden tuntu on tärkeää.

Jos olisin tahtonut oikeasti tietää, olisin voinut nousta sohvalta ja kävellä lattian poikki isän koiran luo tarkistamaan asian.

Mutta minusta oli ihan sama oliko koirilla kulmakarvat.

Ihan sama mikä vuodenaika nyt oli.

Ihan sama mikä viikonpäivä.

Juuri silloin kaikki oli minulle yhtä myötöpäivänlaskua. Multapäivänlaskua. Halveksin

itseäni jopa tästä sanaleikinpoikasesta, mikä oli sangen epätyypillistä, sillä olin koko ikäni rakastanut kieltä, se oli minun päähenkilöni ja minä sen alati uskollinen apulainen. Mutta juuri silloin jopa sanat ja kaikki mihin ne pystyivät tai eivät pystyneet saivat luvan painua hiiteen ja sillä sipuli.

Sitten puhelin välähti pöydällä. Sen valo hehkui huoneen pimeydessä.

Otin sen käteeni ja tuijotin näyttöä.

Ei sairaalasta.

Okei.

Tuntematon numero.

Nyt ihmettelen että edes vastasin. Varmaan ajattelin, että soittaja oli joku isän entinen työnantaja tai työtoveri, joka oli kuullut tapahtuneesta ja soitti kysyäkseen kuinka isä jakselee jne. Koin edelleen jonkinlaista velvollisuudentunnetta näissä asioissa. Joten minulla oli vastaukset valmiina. *Vielä ei olla terveen kirjoissa. Tilannetta seurataan.*

Haloo? sanoin.

Sandy?

Joo, sanoin.

Minä täällä, sanoi naisääni.

Aha, sanoin mitään tajuamatta.

Nainen kertoi nimensä.

Minulla on nyt mieheni sukunimi Pelf, mutta siihen aikaan olin Martina Inglis.

Kesti hetken. Sitten muistin.

Martina Inglis.

Hän oli ollut collegessa samaan aikaan kuin minä – samana vuonna samalla vuosikurssilla. Emme olleet olleet ystäviä, pikemminkin tuttavია. Ei, emme edes tuttavია. Vähemmän kuin tuttavია. Ajattelin että Martina oli ehkä kuullut isästä (tosin en käsitä kuinka), ja vaikka me hädin tuskin tunsimme hän ehkä soitti nyt (tosin en käsitä mistä hän oli saanut numeroni) tarjotakseen – no, varmaan tukea.

Hän ei kuitenkaan puhunut isästä.

Hän ei kysynyt mitä kuuluu tai mitä teen työkseni eikä mitään sellaista mitä ihmiset yleensä sanovat ja kysyvät.

Siinä oli varmaan syy miksi en katkaissut puhelua. Hänessä ei ollut mitään teennäistä.

Hän sanoi halunneensa jo jonkin aikaa puhua kanssani. Hän kertoi, että työskenteli nykyään erään valtakunnallisen museon kuraattorin avustajana (*olisitko ikinä uskonut, että minä päädyn sellaiseen hommaan?*) ja oli juuri palannut ulkomailta, missä hän oli käynyt päiväselttään museon asioissa, kun koronasulku oli hetkeksi hellittänyt, itse henkilökohtaisesti noutamassa myöhäiskeskiajan ja varhaisrenessanssin esineitä esittelevästä kiertonäyttelystä sinne lainatun, metallista valmistetun englantilaisen lukkomekanismin, laitteen – niin hän selitti – joka oli ollut suunnattomasti aikaansa edellä ja oli esineenä poikkeuksellisen hyväkuntoinen ja kaunis ja lisäksi historiallisesti merkittävä.

Hän oli siis saapunut illalla kotimaahan ja seissyt passintarkastusjonossa hyvin pitkään, sillä tulijoiden

passit tarkastettiin manuaalisesti (suurin osa elektronisista laitteista oli epäkunnossa). Kun sitten lopulta oli tullut hänen vuoronsa, lasin takana istuva mies oli sanonut, että hän oli antanut miehelle väärän passin.

Hän ei ollut tajunnut mitä mies tarkoitti. Oliko olemassa vääriä passeja?

Ai, hetkinen, hän oli sitten sanonut. Anteeksi, annoin teille luultavasti sen, jota en näyttänyt lähtiessä, odottakaa vähän.

Passin jota ette näyttänyt lähtiessä, mies sanoi lasin takaa.

Minulla on kaksi, nainen sanoi.

Hän kaivoi toisen passinsa pikkutakin povitaskusta.

Kaksoiskansalaisuus, hän sanoi.

Eikö teille riitä yksi kotimaa? lasin takana istuva mies sanoi.

Anteeksi kuinka? nainen sanoi.

Kysyin eikö teille riitä yksi kotimaa, mies toisti.

Nainen katsoi miehen silmiin maskin yläpuolelle. Silmät eivät hymyilleet.

Se taitaa olla minun asiani eikä teidän, hän sanoi.

Virkailija otti hänen toisen passinsa, avasi sen ja katsoi sitä, tarkasteli sitten molempia passeja vieretysten, tutki tietokoneensa ruutua ja naputteli koneeseen jotakin, ja äkkiä nainen tajusi, että aivan hänen takanaan, hyvin lähellä, seisoi kaksi univormupukuista virkailijaa maskit kasvoilla, yksi hänen kummallakin puolellaan.

Saisinko nähdä matkalippunne, lasin takana istuva mies sanoi.

Nainen otti esiin puhelimensa, selasi näyttöä kunnes löysi lipun ja näytti sitä miehelle. Toinen virkailijoista otti puhelimen hänen kädestään ja ojensi sen lasin takana istuvalle miehelle. Mies laski sen hänen passiensa päälle. Sitten hän otti pöydältä käsidesiä ja desinfioi kätensä.

Tätä tietä, olkaa hyvä, toinen virkailijoista sanoi.

Miksi? nainen kysyi.

Rutiinitarkastus, sanoi toinen virkailija. Miehet lähtivät ohjaamaan häntä sivuun.

Minun puhelimeni jäi tuonne teidän kollegallenne. Samoin molemmat passini, nainen sanoi.

Ne palautetaan teille aikanaan, virkailija sanoi hänen selkäänsä takaa.

Hänet ohjattiin ensin yhdestä ja sitten toisesta ovesta kelmeään käytävään, jossa ei ollut mitään muuta kuin skanneri. Virkailijat työnsivät skanneriin läpivalaistavaksi hänen käsimatkatavaransa, eli laukun, jossa oli pieni pakkauslaatikko ja laatikossa lukkomekanismi.

He kysyivät millainen ase laatikossa oli.

Älkää höpsikö. Näkeehän sen, ettei tuo ole ase, nainen sanoi. Leveämpi esine on lukko, ja se on aikoinaan toiminut 1500-luvulla valmistetun komean rahakirstun lukkona. Pitkulainen esine lukon vieressä ei ole veitsi vaan lukon alkuperäinen avain. Mekanismi tunnetaan nimellä Boothby Lock,

Boothbyn lukko. Jos te sattuisitte tietämään jotakin Englannin myöhäiskeskiajan ja varhaisrenessanssin metallikäsitöistä, tajuaisitte että lukko on historiallisesti merkittävä kansallisaarre ja häikäisevä esimerkki sepäntaidosta.

Virkailija avasi pakkauslaatikon kovakouraisesti puukolla.

Ei siihen saa koskea! nainen sanoi.

Mies otti pehmusteisiin käärityn lukon laatikosta ja tunnusteli sen painoa käsissään.

Pankaa se takaisin, nainen sanoi. Pankaa se heti takaisin.

Hän sanoi sen niin kiivaasti, että virkailija lakkasi siirtelemästä lukkoa kädestä toiseen ja asetti sen jäykähkösti takaisin pakkauslaatikkoon.

Sitten virkailija vaati naista todistamaan henkilöllisyytensä.

Miten? nainen sanoi. Te otitte minun molemmat passini. Ja puhelimeni.

Teillä ei siis ole paperitulosteena virallista todistusta, että teidät on valtuutettu kuljettamaan historiallisesti merkittävää kansallisaarretta? pakkauslaatikkoa pitelevä virkailija sanoi.

Miehet yrittivät siirtää Martinan huoneeseen, josta he käyttivät nimeä haastatteluhuone. Hän piti kaksin käsin kiinni skannerin hihnasta, valahti veltoksi ja painavaksi niin kuin mielenosoittajat uutisissa ja kieltäytyi lähtemästä suosiolla minnekään, ennen kuin saisi haltuunsa auki murretun pakkauslaatikon ja

voisi tarkistaa, että sekä Boothbyn lukko että sen avain olivat yhä tallella.

Miehet sulkiivat hänet ja pakkauslaatikon sisältävän laukun pieneen huoneeseen, jossa oli vain pöytä ja kaksi tuolia. Pöytä oli harmaata muovia ja alumiinia, samoin kuin tuolit. Pöydällä ei ollut puhelinta. Huoneessa ei ollut ikkunoita. Seinillä ei näkynyt valvontakameroita joille hän olisi voinut vilkuttaa tai viittilöidä, mutta huoneessa saattoi hyvinkin olla kameroita joita hän ei nähnyt – *siis herraties missä, Sand, nykyisin pystytään tekemään vaikka mitä ihan pienillä linsseillä. Linssit ovat nykyisin pienempiä kuin banaanikärpäset. Ei sillä että siinä huoneessa olisi ollut mitään etäisestikään elävää – paitsi minä.* Oven sisäpuolella ei myöskään ollut kahvaa, eikä ovea voinut keplotella auki kampeamalla reunoista; alalaidassa ja ovipielessä oli naarmuja ja pieniä uria merkinä siitä, että avaamista oli joskus yritetty. Huoneessa ei ollut roska-astiaa, minkä hän tajusi sen jälkeen kun oveen jyskyttäminen ei tuonut paikalle ketään kertomaan missä käymälä olisi tai saattamaan häntä sinne, ja kävi niin, että hänet jätettiin siihen huoneeseen sangen pitkäksi aikaa.

Sitten hänet päästettiin ulos ilman mitään haastattelua tai selitystä, ja hän sai puhelimensa takaisin mutta ei passeja, *ne palautetaan teille*, sanoi nuori nainen infotiskin takaa kun hän oli matkalla ulos, *aikanaan*.

En ole vieläkään saanut niitä takaisin, kumpakaan, Martina kertoi. Enkä pysty päättämään. Joko ne

lukitsivat minut siihen huoneeseen ja vain kerta kaikkiaan unohtivat minut – tai sitten ne unohtivat minut tarkoituksella.

Miten tahansa, sanoin. Olipahan tarina. Seitsemän tuntia.

Seitsemän ja puoli, hän sanoi. Kokonainen työpäivä – ja se päivä oli alkanut jo puoli viideltä aamulla ja kulunut suurimmaksi osaksi passintarkastusjonoissa. Mutta siis seitsemän ja puoli tuntia. Huoneessa vailla ristin sielua.

Pitkä aika, sanoin.

Tosi pitkä, hän sanoi.

Tiesin mitä minulta seuraavaksi odotettiin. Minun kuului kysyä mitä Martina oli tehnyt seitsemän ja puoli tuntia siinä huoneessa vailla ristin sielua. Oma elämäni oli kuitenkin sellaisessa jamassa, että minua ei pätäkääkään kiinnostanut, ei kiinnostanut kohteliaisuus eikä sosiaalisen pakon sanelema jutustelu.

En suostunut.

Olin hiljaa noin kymmenen sekuntia.

Hei, haloo? Martina sanoi.

En tiedä miten hän sen teki, mutta jokin hänen äänessään sai minut tuntemaan syyllisyyttä, kun en ollut suostunut.

No niin. Mitä sinä sitten teit siellä sen koko ajan? kysyin.

Haa. Siihen liittyy tarina, hän sanoi (ja äänestä kuului, kuinka helpottunut hän oli, kun olin sanonut niin kuin pitikin). Juuri siksi minä soitin. Kuule. Siellä

tapahtui ihan outoja. En ole kertonut kenellekään. Osittain siksi, että en ole keksinyt kenelle kertoisin. Olen kyllä miettinyt, mutta päässä on lyönyt tyhjää. Ja sitten viime viikolla muistin: Sandy Gray. Sandy kaukaa menneisyydestä. Opiskeluajoilta. Siinä on ihminen, joka tietää mitä tästä kaikesta pitäisi ajatella.

Niin mistä kaikesta? sanoin

ja aloin hiljaa mielessäni huolestua, sillä koska kaikki oli muuttunut – ja vaikka olinkin pintatasolla jatkanut elämääni osittain teeskentelemällä kuten muutkin että kaikki oli hyvin, joskin kamalaa, todellisuudessa niin moni asia oli muuttunut, että en takuulla ollut enää se sama ihminen kuin joskus ennen.

Ensin, Martina sanoi, istuin siellä kädet sylissä tekemättä mitään. Olin raivoissani, mutta taltutin raivoni. Valmistauduin virkailijoiden haastatteluun, mitä se sitten koskisikin.

Sitten huoneessa tuli kylmä, joten nousin vähän jaloittelemaan; huonehan ei ollut iso, ja aloin hölkkätä sitä ympäri, ja koska huone oli niin pieni, se hölkkääminen ja kääntyileminen alkoi pyörryttää – onneksi en ole klaustrofobista tyyppiä.

Sen jälkeen yritin taas avata ovea. Mutta minulla ei ollut mitään välinettä sen avaamiseen. Itse asiassa jopa harkitsin, että ottaisin Boothbyn avaimen paketista ja käyttäisin sen reunaa, siinä on terävä reuna ja reunassa koukkumainen piikki, ajattelin että voisin ujuttaa sen oven alle ja kokeilla onnistuisinko keplottelemaan

oven auki. Mutta eihän se käy – en kai minä ikimaailmassa tekisi ilkivaltaa Boothbylle.

Ja sitten ajattelin: en ole oikeastaan koskaan saanut tilaisuutta olla Boothbyn kanssa kahden kesken, en ole edes saanut katsoa sitä kunnolla.

Joten otin pakkauslaatikon laukusta – laatikkohan oli jo joka tapauksessa avattu, mies oli tarvellyt sen puukollaan. Nostin lukon molemmat osat kääreissään pöydälle, ja sitten avasin lukon kääreet ja asetin sen kankaan päälle eteeni. Voi että Sand, Boothbyn lukko – sen tekijällä on ollut luojaties mitä taikaa hyppysissään. Oletko koskaan nähnyt sitä?

En, sanoin.

Oletko kuullut siitä?

En, sanoin.

Googlaa se. Takaan että ihastut. Kaikista ihmisistä juuri sinä varmasti tajuat sen.

Ihminen, jonka olemassaolon olin lähes unohtanut, enkä olisi nytkään muistanut ellei hän olisi soittanut ja muistuttanut, oli kaikki nämä vuodet säilyttänyt mielessään kuvaa minusta – ja vieläpä siinä määrin elävää kuvaa, että kykeni arvelemaan minun ”tajuavan” jotakin?

Googlaamalla ei tosin pääse lähellekään, hän nyt sanoi, ei lähellekään sitä että sen näkee oikeasti, oikeassa metallisessa olomuodossaan. Se on todella kaunis. Ja todella ovela. Päältä päin ei ikinä arvaisi, että se edes on lukko, tai että sen sisällä on jokin mekanismi – saati että hoksaisi miten ja mihin

pannaan avain, jolla se avataan. Sitä on vaikea hoksata vaikka tietäisi mistä kohtaa etsiä. Laite on tehty jäljittelemään lukkoa, jonka ympärille on kasvanut murattiköynnös, mutta kuvaus muratistakaan ei tee sille oikeutta, sillä joka ainoa metallisista muratinlehdistä muistuttaa elävästi oikeaa muratinlehteä, vaikka katsoja tietääkin ettei se ole oikea, ja silti – jos ottaa lukon käteensä ja tunnustelee lehtiä, ne tuntuvat aivan samalta kuin oikeat lehdet. Niitä katsoessaan tajuaa taas kerran, kuinka hämmästyttävä voi oikea, elävä muratinlehti olla. Ja köynnöksen kärhet – ne näyttävät kirjaimellisesti kasvavan siinä katsojan silmissä, ne ovat kerrassaan upeita, niissä on niin hieno rytmi, en keksi miten muutenkaan sitä kuvaisi, näyttää kuin ne taipuisivat ja liikkuisivat. Ja kun yrittää keskittää katseensa kokonaisuuteen, näyttää kuin köynnöksen kärhet ja lehdet kirjaimellisesti kasvaisivat sen jonkin ympärille mitä herra paroni tai kuka ikinä tapasi lukita. Lukkojen historiaan perehtyneiden tutkijoiden mukaan Boothbyn lukko-osa on esineenä äärimmäisen mutkikas, ja silti se näyttää yksinkertaiselta kun sen avaa ja sitä tarkastelee, itse en tohtisi edes yrittää sen mekanismin ratkaisemista, mutta museoihmiset jotka ovat hierarkiassa minun yläpuolellani sanovat, että se on vaikeimmin tiirikoitavia lukkoja omalta aikakaudeltaan, tai itse asiassa miltei tahansa aikakaudelta, ja siinä on monimutkainen alkuperäinen haittamekanismi, jota ei esiinny vielä pariin

vuosisataan missään muualla, se edustaa oman aikansa käsityötaidon ehdotonta huippua, ja kaiken lisäksi metallit olivat siihen aikaan karkeampia seoksia tai niitä esiintyi vain tietyillä alueilla, samoilla missä niitä työstettiin, ja niissä oloissa työhön vaadittiin aivan uskomatonta käsityötaitoa, sillä leikkaamiseen ja muokkaamiseen käytetyt työvälineet olivat hyvin alkeellisia. Oli miten oli, en uskaltanut ottaa lukkoa käteen, se nökötti kääreissään keskellä pöytää ja hohteli sen ankean huoneen loisteputkivalossa, sen metallissa hehkuivat värien kaikki vuosisadat, ja se oli niin kaunis, että minä unohdin, ainakin vähäksi aikaa, että oli todella pakko päästä vessaan.

Mutta sitten luonnolliset tarpeet ilmoittivat taas itsestään, vaativammin kuin ensimmäisellä kerralla, ja koska kukaan ei ollut reagoinut kun olin aiemmin takonut ovea, aloin mennä paniikkiin kun mietin mitä tekisin tai yrittäisin olla siellä tekemättä hah hah jos ketään ei nytkään tulisi. Ja silloin minä kuulin sen.

Hän vaiken.

Ne tulivat lopulta hakemaan sinut, sanoin.

Ei, hän sanoi. Ei sinne ketään tullut. Tai no – joku tuli. Mutta ei ruumiillisesti. Vaan – tarkoitan siis. Kuulin puhetta, niin kuin huoneessa olisi joku. Vaikka ei siellä ollut muita kuin minä. Se oli outoa. Ja se mitä se joku sanoi vasta olikin outoa.

Joten arvelin, että viereisessä huoneessa oli varmaan ihmisiä ja kuulin heidän puheensa seinän läpi, siis huoneen peräseinän, tosin hämmästyttävän selvästi,

yhtä selvästi kuin minä nyt kuulen sinun puheesi. Joka tapauksessa – lyhyesti sanottuna, siinä syy miksi soitin sinulle.

Kertoaksesi, että kuulit outoja ääniä seinän läpi, sanoin.

Ei, hän sanoi, eivät ne *äänet* olleet outoja. En ole ikinä osannut kuvailla asioita kunnolla. Muistat varmaan. Ei, outoa oli se mitä se ääni sanoi. Tai ei oikeastaan outoa. Mutta en keksi muutakaan sanaa tai selitystä sille mitä se sanoi.

Mitä se sitten sanoi? kysyin.

Kuovi vai huovi, hän sanoi.

Että mitä?

Juuri niin. Siinä kaikki. Vain nuo kolme sanaa.

Kuovi vai huovi? minä sanoin.

Kysyvästi, hän sanoi. Luulen että puhuja oli nainen. Ääni tosin oli aika matala. Mutta minusta silti liian korkea miehen ääneksi, paitsi jos puhuja oli mies, jolla sattui olemaan korkea ääni.

Mitä sinä siihen sanoit? kysyin.

Menin seinän viereen ja sanoin: anteeksi, voitko toistaa? Ja se sanoi saman uudestaan. *Kuovi vai huovi*. Mihin se lisäsi: *nyt saat valita*.

Entä sitten? minä kysyin.

No minä kysyin siltä, kuka se olikaan, voisiko se jotenkin auttaa minua tai hälyttää jonkun päästämään minut vessaan, hän sanoi.

Mitä tapahtui? kysyin.

Siinä kaikki, hän sanoi. Ei tapahtunut mitään. Eikä

kukaan tullut hakemaan minua vielä suunnilleen tuntiin, siltä se ainakin tuntui – mutta onneksi minulla on parempi seurapiirirakko kuin monella nuoremmalla.

Kuulostaa huijaukselta, sanoin.

En minä huijaa, hän sanoi. Miksi huijaisin? Se kaikki on totta. Niin siinä kävi. Täsmälleen niin kuin kerroin. En yritä huijata ketään.

Ei, vaan tarkoitin että joku yritti huijata *sinua*, sanoin. Piilotettu äänentoistolaite?

Tosi hyvin piilotettu, jos siellä sellainen oli, hän sanoi. En nähnyt niin mitään audiovisuaalista.

Jonkin sortin psykologinen rajanylityskoe? ehdotin.

En tiedä, hän sanoi. Se on täysi mysteeri. Oli miten oli. Soitin sinulle. Koska en saa sitä päästäni.

No joo, jouduit olemaan pitkään siellä lukkojen takana, sanoin. Ensin simputetaan passien takia ja sitten teljetään huoneeseen vailla muuta seuraa kuin tosi vanha, öh – lukko. On siinä kestämistä.

Ei, en minä sitä tarkoita, hän sanoi. En saa päästäni sitä huovia. Ja kuovia. Siis mitä helkuttia? Niin kuin minulle olisi välitetty viesti, tärkeä viesti. Mutta mikä se viesti on? Kuule Sand, en saa yöllä unta kun tuskailen että en tajua mitä se tarkoittaa. Hermoilen että en ole tehtävän tasalla. Kun menen sänkyyn, olen väsynyt, ihan rättiväsynyt. Mutta sitten vain makaan hereillä pimeässä ja pelkään että minulta on jäänyt tajuamatta jotain tärkeää, jotain minkä suhteen pitäisi olla valppaana.

Tarina ei ole
koskaan vastaus.
Tarina on aina
kysymys.

KL 84.2

ISBN 978-952-352-294-7